UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Ambrosius Calepi/||nus Bergomates: professor de||uotus ordinis Eremitarum sancti Au/||gustini: Dictionum latinarum e greco || pariter diriuantiu[m]: earu[n]de[m]q[ue] interpre/||tationu[m] collector ...

Calepino, Ambrogio

[Wien], 1512

VD16 VD16 C 227

O Ante G

urn:nbn:de:hbz:466:1-97871

Visual Library

O Ante F et G

paſſiue. Idē. In corꝑe egro odioſa ē oīs offēſio.i.oīs
moleſtia ⁊ paſſio. Offenſiūcula:parua offenſio.
Offendiculum:impedimentū/obſtaculū. Offenſaculū:
id eſt id quod ponit̄ vt aliquis in ip̄m incidat vel im/
pingat:ab offenſa nomen deductum.
Offenſatio:obſtatio ſeu obuiatio:ab offenſo as.frequē
tatiuo verbo:Quis id nō legerim. Nam eius forma/
tio legitima eſt:ſicut ab occurſo occurſatio. Defenſi/
to tamē frequētatiuū eſt verbi defendo:vt apud Ci/
ce. Si igitur nō poterit ſiue cauſas defenſitare. Sed
nō mirꝫ ſi defenſito et offenſo frequentatiua duplicia
varijs vocibus reperiri poſſint:qm̄ et curſo ⁊ curſito
ſimiliter inueniuntur.
Offendix:ligature nodꝰ/quo aper retinebatur.
Offero:proprie exhibeo ſiue preſento. Terent̄.in He/
cy. Oportune te mihi offers. Interdū offerre eſt ſpō
te dare. Hinc oblationes dicunt̄ que dijs offerūtur.
Interdū inferre. Cice.lib.iij.offic. Regine ſtupꝝ ob/
tulit. Interdū imittere. Idē ad pōtifices. Domus ar
debat i palatio nō fortuito/ſed oblato incendio. In/
terdū obijcere:vt apud eundē in Lel̄. Addendū eo/
dem eſt:vt ne in criminibus aut inferēdis delectetur
amicus/aut credat oblatis. Interdū polliceri. Iuſti.
Cū ei auxilium obtuliſſet.
Officio cis.ex ob cōtra ⁊ facio:quaſi noceo dicit̄. Cice.
lib.offic. Demoliri ea quoꝝ altitudo officeret auſpi/
cijs. Unde per antiphraſim officiū quidā dici volūt.
Aliquādo officere idē eſt quod efficere. Unde etiam
ſm̄ alios officium quaſi efficium. Eſt enim officium/
quod quiſq̄ efficere debet ꝓ ſue condicione perſone.
In quo animaduertere oportet:quid loco cōueniat/
quid tempori/ quid rerum aut perſonarꝫ dignitati.
Unde in familia bene inſtituta dicimus omnes in of
ficio eſſe oportere:id eſt oīes oportere agere que de
bent. Terē.in And. Hoccine eſt officiū patris? Am/
bro.lib.j.offi. Legimus officium dici a nobis poſſe ⁊
nec ratio ipſa abhorret. Qñquidē officiū ab efficien
do dictū putamus/quaſi efficiū:ſed ꝓpter decorē ſer/
monis vna imutata littera officiū nūcupari. Vel cer
te vt ea agas q̄ nulli officiāt:ꝓſint omnibus. Poteſt
etiā dici ⁊ recte:vt ab officio is.officiū deriuet̄:ita vt
ob nō cōtra/ſed circū ſignificet:vt Circa quod facien
dū eſt innitamur. Nec quēq̄ moueat ꝙ officio is.ad
uerſetur nomini officiū. Tunc enim ob ſignificat cō
tra:vt ſit quaſi contra facio: Ideo ſignificat obſum.
Sed ꝙ ſignificat etiam circum/ſeruit nomini offici/
um. Huiuſmodi enim varietas ex prepoſitionū mul
tiplici ſignificatione plerūq̄ exiſtit: quam cum igno/
ramus:nō verā vocabuli interpretationem conſequi
valemus. Officiū autem generatim loquendo/ cum
ad omnes homines pertineat(Siquidē Cice.de of/
ficijs ſcripſit:item et Ambro.)quātū intelligo eſt cō/
gruus actus vniuſcuiuſq̄ perſone. Vel id eſt i quod
quiſq̄ incūbere debet:vt ipſum ſicuti charitas poſtu
lauerit:quoad potuerit affectū reddit. Unde cū faci
mus quod debeamꝰ/qꝛ bene facimus:inde officiū eti
am beneficiū dictū eſt. Cice.lib.ij.ad Heren. Si plu
ra aut maiora officia q̄ maleficia videbunt̄ conſtare.
Et quia benefacere cuipiā ē obſequi illi cui bene fit:
iccirco officiū etiam obſequiū dicit̄. Idem. Odioſuꝫ
ſane genus hominū officia exprobrātiū:que meminiſ
ſe debet is in quem collata ſunt non cōmemorare qui
cōtulit. Capit̄ interdū officium ꝓ honore:vt Circū/
ſtabāt ceſarem ſenatores ſedentē in aurea ſella officij
gratia. Magiſtratus quoq̄ officiū dicit̄:vel qꝛ hono
ris gratia inſtitutus eſt: vel qꝛ opem populo fert:vel
qꝛ ius qđ cuiq̄ debet̄ reddit. Qñq̄ accipit̄ ꝓ alicuiꝰ
artis rōne:vt Officiū grāmatici/officium medici. Et
cū ad virtutē ꝑtineat:vt Hominis officiū eſt pietatē
colere. Dicimꝰ tñ interdū:Lenonis eſt officiū inſidia
ri pudicicie. Accuſatoris eſt officiuꝫ crimina inferre.
Eſt eñi quādo officere ſignificat inficere. Uñ offecto
res:coloꝝ infectores dicuntur.
Officiū:ab efficiendo vel ab officiendo:de quo mō di/
ctum. Et eſt duplex. Alterū perfectū: quod greci ca/
torthoma vocāt:quod ⁊ oīs numeros virtutis cō/
tinet. Alterū mediū pertinēs ad inſtitutionē vite cō/
munis. Cice.lib.iij.de fini. Quod ratione actū ſit id
officium appellamus.
Officioſus:q̄ libēter vel ꝓbe officiū ſeu beneficiū alicuī
exhibet:ſiue qui obſeq̄ alteri multū ſtudet. Ci. Octa/
uio. Hominē prudentē ⁊ officioſū cognoſces. Quā
doq̄ officioſū dicit̄ quod cōtinet pietatē: et nulli no/
cet:alicui ꝓdeſt. Augꝰ ad Hiero. Si ad ſcripturas ſa
cras admiſſa fuerint vel officioſa mendacia: quid in
eis remanebit? Capitur aliquādo in malā partē. Nā
cum olim. Q. Atherius defenderet reum libertinū:
cui obijciebat̄ ꝙ patroni cōcubinꝰ fuiſſet:hac defenſi
one vſus eſſe fertur. Impudicicia in ingenuo crimen
eſt/in ſeruo neceſſitas/in liberto officiū. Ex eo impu
dici et obſceni aliq̄diu officioſi vocitati ſūt. Officio/
ſus dolor a Ci.lib.iij. Tuſ.dicit̄:q̄ ex iuſta cauſa ſuſci
pit̄:⁊ cuiꝰ ꝓbabilis ratio reddi poteſt.
Officialis et hoc le.quod ad officiū pertinet: vel qđ de
officio tractat. Lactā.lib.vj. Quid. M. Tul.in ſuis
officialibꝰ:nōne hoc idē ꝑſuadet nō eſſe oīno largi/
endū. Et diſt.xxxviij.ſcribit̄. Qñ p̄ſbyteri i parochijs
ordinant̄:libellū officialē a ſacerdote ſuo accipiāt.i.
in quo cōtinet̄ officiū. Officialis etiā miniſter magi/
ſtratꝰ vocat̄. Apul̄. Sed iuſſit ptās officialē ſuū ma/
gna ſeueritudine coerceri. Idē etiā officiū vocat̄:vt
apud hiſtorias quorundā ſanctoꝝ martyꝝ legit̄.
Officina pe.ꝓdu.locꝰ vbi aliq̄d fit:hoc eſt:in quo artifi
ces opa ſua faciūt. Hiero.de Paulo eremita. Hunc
locū egyptioꝝ littere ferūt furtiue monete officinā fu
iſſe ea tēpeſtate q̄ Cleopatre iunctꝰ eſt Antoniꝰ:ab ef
ficiēdo dicta. Taberna ꝟo vbi aliq̄d vēdit̄:cū alibi fa/
ctū ſit:licet qñq̄ officina ꝓ taberna ponatur.
Officie arū.dicunt̄ fallacie.
Offirmo as.firmū ꝓpoſitū in animo habeo ⁊ quaſi ob
ſtinate. Teren.i Heau. Age queſo ne tā offirmes te
Chremes. Proprie autē offirmare:eſt valde ſeu ꝑfe/
cte contra aliquē firmare. Hiero. Beatꝰ Paulꝰ oſtiū
qđ patebat recludēs ſera offirmauit.
Offlecto:circū vel contra flecto. Plau.in Ru. At ego
hinc offlectā nauem.
Offoco as.pe.ꝓ.circūfoco vel ſuffoco. Augꝰ li.v. Cō/
feſ. Sed me maxime captū ⁊ offocatū q̄dāmodo de/
primebāt corꝑalia cogitātē moles ille ſub quibꝰ anhe
lās in aurē tue veritatis reſpirare nō poterā.
Offoco as.pe.ꝓ.aquā in fauces do ad ſorbendum.
Offringo:ex ob ⁊ frāgo:eiꝰ qđ fractū eſt ꝯtrario frāgo.
Feſt. Proprie terra offringi dicit̄/qñ iterū trāſuerſo
ſulco arat̄. Var.lib.j.de re ruſ. Cū ꝓſcideris offringē
oportet.i.iterare vt frangant̄ glebe. Prima eñi ara/
tione grādes glebe ex terra ſcinduntur.
Offundo is.circumfūdo/obſcuro/obceco ſiue operio/
maculo ve. Lac.lib.vij. Luna iā nō tribꝰ deficiet die/
bus aut horis/ſed ꝑpetuo ſanguine offuſa meatꝰ ex/
traordinarios ꝑaget. Ci. ꝓ Roſ. Erāt interea q̄ ſuis
vulneribꝰ mederent̄:qui tanq̄ ſi offuſa repu.ſempit̄/
na nox eſſet:ita ruebāt in tenebris/ oīaq̄ miſcebāt.
Aliqñ offendere eſt inijcere. Ci. Hic error ⁊ hec do/
ctorum animis effuſa caligo eſt.

O Ante G

Ogdoas adis.numerus octonarius.
Ogdous:egypti rex Uoheus cognominatꝰ: qui Me
phim cōdidit/ a nomine filie. Hic priꝰ UeNereꝰ cog/
nominatꝰ fuit:vt auctor eſt Diod.ſiculus.

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Ogdolapis: fluuius nauigabilis ex alpibus fluens ad
vrbem irrumpit.

Ogganio. multũ dico/inculco. Plau. in Aſi. Cui nũq̃
vnã rẽ me licet ſemel ꝑcipe fieri q̃n cẽties eandẽ impe
rẽ atqꝫ ogganiã. i. inclamitẽ vel inſuꝑ clamitẽ.

Oggero is. pe. cor. vide in dictione Gero.

Ogyges: thebanoꝝ rex qui Boetias edificauit circiter
mille et quingentos annos añ vrbem conditã. Hinc
ogygius a. um. Unde ogygia mœnia thebana dicta
ſunt. Sub hoc rege fuit diluuiũ magnum.

Ogygia: iſula int̃ phœniciũ ⁊ ſyriũ mare: ab ogyge the

Ogyris: inſula q̃ i ea Erythrę regis mo (banoꝝ rege.
numentũ magis clara q̃ cęterę: vt inquit Pompo.

O Ante N

Obe: interiectio exclamãtis: ⁊ ſatietatẽ vſqꝫ ad faſtidi/
um deſignat: ⁊ iubet modũ imponere.

Oinomeli: vide in dictione Mulſum.

O Ante L

Olea et oliua ꝓ arbore. Uirg. lib. ij. Geor. Sed trun/
cis oleę melius: ꝓpagine vites Rñdent. Amb. Quis
ali⁹ tales fruct⁹ ferret olearũ nõ curueſcẽtiũ vbertate
bacchaꝝ: Uirg. Incũbens tereti damõ ſic cępit oli
uę. Amb. Ideo ad mõtẽ venit oliueti: vt nouellas oli
uas in ſublimi virtutũ plãtaret. Sil̃r ꝓ fructu olea ⁊
oliua dicit̃. Uñ et ꝓ liquore oleũ ⁊ oliuũ dicim⁹: oleũ
ab olea/oliuũ ab oliua. Hora. i Ser. Quali ꝑfundat
piſces ſecur⁹ oliuo. Col. li. vj. Oleũ optimũ licinia:
dat plurimũ ſergia. Oleaꝝ q̃dã dicunt̃ licinianę q̃dã
pauſię/q̃dã ſergię/q̃dã orchis/q̃dã regię/⁊ q̃dã radij.

Oliuitas: oleę fructus. Uar. Tũ deniqꝫ om̃is cũ lucer/
na cõbuſta eſt in lucubrãdo/oliuitaſqꝫ cõſumpta eſt.
Dicitur oliuitas etiã ſiue oleitas oletaſve tempus le
gendarum oliuarum.

Oliueta ę. ab oliuo dicebat̃: ſicut a vino vindemia.

Oliuetũ: locus in quo oleę cõſitę ſunt. Col. lib. iij. Me
lius aũt trũcis q̃ plantis oliuetũ conſtituitur.

Oletum: idẽ qđ oliuetũ: ab oleta: vt eſt apud Cato. li.
de re ruſti. Eſt autẽ ſumptũ ab oleo. Itẽ ſterc⁹ huma/
nũ. Ueranius. Sacerdotula in ſacrario fecit oletũ.
Proprie tñ capit̃ ꝓ loco in quo meijmus atqꝫ excer/
nimus. Taci. in Ner. Gymnaſiũ eo anno dedicatũ a
Nerone: ꝑbitumqꝫ oletũ equiti ac ſenatui.

Oleace⁹ a. um. quod eſt materiatum ex olea: vt Lignũ
oleaceum: liquor oleaceus.

Oleatus a. um. qđ eſt factum cũ oleo. Hiero. i lib. Nu
me. Quaſi panis oleati faciẽs ex eo tortulas ſapor̃.

Olearis et hoc re. qđ ad oleũ ꝑtinet. Pli. libro. xxxiiij.
Quippe cũ i exacuẽdo oleares cotes ⁊ aq̃rię ęque dif/
ferant: oleo delicatior fiet acies. Sic oliuaris et hoc
re. Seruius. Trapetis autẽ molis oliuaribus.

Olearius a. um. ⁊ oliuari⁹ a. um. qđ ad oleũ ꝑtinet: vt
olearia ⁊ oliuaria cella. Colu. lib. ij. In ſole ſiccata et
mox refrigerata recõdit̃: ſi maior eſt mod⁹ in horreo:
ſi minor/in vaſis olearijs ſalſamentarijſqꝫ.

Olearius rij. q̃ oleũ facit vl̃ vẽdit. Col. lib. vi. Peritiſſi
mi olearij vix patiunt̃ ad vnã lucernã opus fieri.

Oleoſus a. um. qđ eſt plenũ oleo. Pli. Semen oleoſũ
qđ ⁊ fit ex eo medet̃ oris vlceribus ꝑunctis.

Oleaſter: olea ſilueſtris. Uirg. Indicio eſt tractu ſur/
gens oleaſter eodẽ Plurimus: et ſtratis baccis ſilue
ſtribus agri. Cui⁹ diminutiuũ eſt oleaſtellus.

Oleaginus a. um. penul. cor. quod ex olea arbore eſt/ſi
cut fagin⁹ a fago. Uirg. Trudit̃ e ſicco radix oleagi/
na ligno. Dicit̃ et oleagineus a. um. Uar. lib. j. de re
ruſ. Demũ i oleagineis ſeminib⁹ arbores videndũ/vt
ſit de tenero ramo ex vtraqꝫ ꝑte ęquabiliter ꝑciſum:
quas alij ſclauolas/alij taleas appellãt.

Oliuo as. oliuaꝝ vindemiam ago/ſiue oliuas colligo.

Pli. Quippe oliuãtibus lex antiquiſſima fuit oleã ne
ſtringito/neve verberato.

Oleo es. eui. ⁊ olui. olitum et oletũ: odorẽ ſpiro: ⁊ con/
ſtruit̃ frequenter cũ actõ fere cũ om̃ibus ſuis cõpoſi
tis. In quo ſignificationem eorũ neutralẽ tranſitiuã
eſſe deprehẽdere licet. Hora. Uina fere dulces olue
rũt mane camenę. Hiero. ad Pãma. Simplices epi
ſtolę tuę olent ꝓphetas: apl̃os ſapiunt. Aliq̃n etiã ab/
latiuo. Ouid. Perqꝫ locos ſacros ⁊ olentia ſulphu/
re fert̃. Prop. Cur nardo flãmę ñ oluere meę? Aliq̃n
ſine caſu. Pli. Roſa recens a longinquo olet. Inue/
nitur etiã olo is. Plaut. Olũt ędes arabicas. Idẽ in
Muſ. Nõ oẽs olere vnguenta exotica ſicut tu oles.
Eſt eñ iambus. Eius naturę ſunt cõpoſita: videlicet
redoleo: quod idẽ eſt qđ oleo. Hiero. Nunq̃ vinum
redoleas: ne audias illud phi: hoc nõ eſt oſculum por
rigere/ſed vinũ ꝓpinare. Uirg. Feruet opus: redo/
lentqꝫ thimo fragrantia mella. Aboleo/adoleo/ exo/
leo/inoleo: de quibus ſupra. Oboleo graueolentiã
odorẽqꝫ tetrũ reddo. Sue. in Cali. Ille antidotũ ob/
oluiſſe quaſi ad ꝑcauẽda venena ſua ſũptũ. Plaut⁹
in Muſ. At te Iuppiter dijqꝫ om̃es perdãt: oboluiſti
alliũ germana illuuies. Peroleo: valde oleo. Lucil.
lib. xxx. Quis totum ſic corpus iã pero leſſe biſulcis.
Suboleo: quaſi oleo/⁊ odorẽ ſẽtio. Per trãſlationẽ
ſubolere ponit̃ ꝓ demõſtrare: ⁊ de aliq̃ re ſentire qua
ſi q̃ male ſentiat. Teren. Ne paululũ quidẽ ſuboleat
eſſe amicã hãc Clinie. Plau. i Caſ. Subolet iã vxori
qđ ego machinor. Dicit̃ ⁊ bñ oleo/et male oleo/ gra
ue oleo/ſuaue oleo. Pli. Succ⁹ hederę tędia narium/
graueolentiãqꝫ emẽdat. Aug⁹ libro. viij. Cõfeſ. Inde
ſermo deuolutus eſt ad monaſterioꝝ greges et mo/
res ſuaueolẽtię tuę. Ab oleo fit oleſco: quę int̃ ſe dif/
ferunt: q̃ oleo habet ſignificationẽ neutralem trãſiti
uã: oleſco paſſiuã innatã.

Olentica: dicunt̃ mali odoris.

Olidus da. dum. penul. corre. quod tã bonũ q̃ malum
odorem habet. Mar. Olidęqꝫ veſtes murice. Hor.
libro epiſtolarũ in malũ dixit. Sed minus arcte prę/
munt olidę conuiuia caprę.

Olfacio cis. olfeci olfactum: qđ ⁊ olefacio dicit̃: ſigni/
ficat odoro. Pli. lib. xj. Quoniã mõ audiãt delphini
mix. Idẽ. Nec olfact⁹ veſtigia habẽt cũ olfaciãt ſaga
ciſſime. Inde olfactus a. um. ꝑticipiũ: et olfact⁹ tus.
Idẽ lib. xxix. Baſiliſci quẽ etiã ſerpẽtes ipſi fugiunt:
alios olfactu necantẽ.

Olfacto as. frequentatiuũ ab olfacio. Pli. libro. xx. Xe
nocrates pulegij ramũ lana inuolutũ in tertianis añ
acceſſionẽ olfactandum dari tradit.

Olfo as. idem quod olfacio. Aug⁹. Quia nõ ſecũ fere
bat niſi amantẽ memoriã: ⁊ quaſi olfata quę comede
re nondum poſſem.

Olibãtum: mẽſura vinaria rotunda nominabatur.

Olim aduerbiũ: nõ ſolum ꝑteritũ tp̃s/ſed etiã pręſens
⁊ futuꝝ denotat. De ꝑſenti Uir. Ueſtra meos olim
ſi fiſtula dicat amores. De futuro. Idẽ. Hũc tu olim
cęlo ſpolijs orientis bonuſtũ Accipies. Quint. Qui
olim nominabunt̃. Ponit̃ etiam ꝓ aliq̃n. Cur. Olim
eniuero mero ſenſibus victis ex lecto ſępe cõſurgit.
Et pro iãdudum. Uirg. lib. ij. Georg. Ac iã olim ſe
ras poſuit cum vinea frondes.

Olimiã: in lõgo tp̃e. Quint. Olimiã impator inter ful
gentes v̾tutes tuas liuor locũ querit.

Olla: genus vaſis: ꝓ quo antiq̃ dicebãt aula. Ab Olla
fit dimi olłula. Uar. Cato ait Uuã amineã in oll̃ cõ/
modiſſime cõdi. Idẽ. Electa in ſecretã corbulã: inde
in ollulas addatur.

Ololygones penul. corre. mares ranę quo tẽpore vo/
cẽ mittentes cient ad coitum fęminas. Fit a v̾bo gre/
co ὀλολύζω: quod eſt vlulo.